

วรรณคดีที่ เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาของวรรณคดีที่เกี่ยวข้องออกเป็น ๗ ตอน cioè ตอนที่ ๑ อุบัติเหตุ การจราจรและปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ตอนที่ ๒ แนวทางการศึกษาอุบัติเหตุการจราจรทางบก ตอนที่ ๓ การศึกษาภัยภัยและการแก้ปัญหาอุบัติเหตุการจราจร ซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในแต่ละตอนต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ อุบัติเหตุการจราจรและปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุการจราจร หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการลัญจรอิเมบันถนนโดยมิได้คาดศึกมาก่อน ซึ่นเป็นผลจากการบังเอิญหรือขาดความระมัดระวังหรือความประมาทของผู้ใช้ทาง

อุบัติเหตุการจราจรโดยทั่วไปเกิดขึ้นเนื่องจากปัจจัยสาเหตุที่เกี่ยวข้อง ๗ ประการ cioè คน รถ ถนนและสภาพแวดล้อม (ครรชิต จิวนวลด ๒๕๖๔: ๔) ดังต่อไปนี้

๑. คน (Human Factor)

ผู้ใช้รถใช้ถนนเป็นต้นเหตุสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุการจราจร ผู้ใช้รถใช้ถนนในที่นี้ หมายถึง ผู้ขับขี่และคนเดินถนน ประมาณได้ว่าร้อยละ ๙๐ ของจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นทั้งหมดมีสาเหตุมาจากความบกพร่องของคน (Pignataro 1973: 274) ซึ่งเป็นผลมาจากการประมาทของผู้ขับขี่และคนเดินถนน นอกจากนี้ เป็นอุบัติเหตุที่เกิดจากปัจจัยอื่น ได้แก่ สภาพรถ สภาพถนน สภาพแวดล้อมและสภาพเดินท้าอากาศที่มีคลอก อย่างไรก็ตาม แม้มิใช่เป็นอุบัติเหตุที่เกิดจากผู้ใช้รถใช้ถนน แต่หากผู้ใช้รถใช้ถนนโดยเฉพาะผู้ขับขี่ได้ใช้ความระมัดระวัง การสังเกตขณะขับขี่ รวมถึงหมั่นตรวจสอบสภาพรถอย่างสม่ำเสมอ ก็จะสามารถป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ จึงนับได้ว่าผู้ขับขี่มีบทบาทสำคัญต่อการเกิดอุบัติเหตุการจราจร การขาดความระมัดระวังความรู้เท่าไม่ถึงกันของการขับขี่ ขาดความชำนาญในการขับขี่ รวมถึงสภาพสมารถของผู้ขับขี่ ได้แก่ ความสามารถในการรับรู้ การได้ยิน การมองเห็นและการตัดสินใจ มีส่วนสำคัญต่อการเกิดอุบัติเหตุทั้งสิ้น (ครรชิต จิวนวลด ๒๕๖๔: ๖-๗) ดังนั้น ภูมิหลังของผู้ขับขี่จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการ

เกิดอุบัติเหตุดังมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑.๑ อายุของผู้ขับชีว์ (Driver's Age)

จากรายงานของ ๒๓ รัฐในสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ.๑๙๖๘ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุการจราจร ผู้ขับชีว์ ๖๗ คนใน ๙๐๐,๐๐๐ คน จะเกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุร้ายแรงและผู้ขับชีว์ที่มีอายุระหว่าง ๒๐-๒๔ ปี จะเป็นกลุ่มอายุที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุร้ายแรงสูงสุด (Pignataro 1973: 274) สำหรับประเทศไทยจากสถิติอุบัติเหตุระหว่างปี พ.ศ.๒๕๑๘-๒๕๒๑ พบว่า ผู้ขับชีว์ที่มีอายุระหว่าง ๙๕-๑๖ ปี เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุสูง เป็นที่สองรองลงมา (ครรชิต ผู้ว่าฯ ๒๕๒๔: ๔-๕) สอดคล้องกับผลการศึกษาอุบัติเหตุบนทางด่วนของประเทศไทยในวัน (North-South Freeway) ระหว่างปี คศ. ๑๙๗๕-๑๙๗๙ (พ.ศ.๒๕๑๗-๒๕๒๑) ซึ่งพบว่าร้อยละ ๔๔.๐ ของจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นทั้งหมดเกิดจากผู้ขับชีว์ที่มีอายุระหว่าง ๒๐-๒๐ ปี (Lein 1980: 11) ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการขับขี่อย่างหลงกล้าวอยู่ในรับที่มีความติกตะนองชอบความสนุกสนานตื่นเต้น จึงมักชอบที่จะขับรถด้วยความเร็วสูง หากความระมัดระวังอย่างเพียงพอ อิกทั้งยังอยู่ในช่วงรับที่เริ่มฝึกหัดขับชีว์โดยคุณภาพด้านความชำนาญในการควบคุมบังคับและการตัดสินใจในเหตุการณ์เฉพาะหน้ายังทำได้ไม่ดีพอ จึงก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ส่วนผู้ขับชีว์ที่อยู่ในรับสูงขึ้นแต่มีศรัทธารากการเกิดอุบัติเหตุลดลง อาจเป็นผลเนื่องมาจากผู้ขับชีว์ที่อยู่ในรับนี้มักเป็นผู้มีระดับน้ำเงิน และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีครอบครัวแล้ว จึงทำให้มีความระมัดระวังมากขึ้น รวมทั้งมีความสามารถในการขับชีว์และการตัดสินใจมากขึ้นด้วย ส่วนผู้ขับชีว์ที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีขึ้นไป ก็อาจประสบอุบัติเหตุบนถนนได้มาก เช่นกัน (ประดิษฐ์ ศักดิศรี และคณะ ๙๖) เนื่องจาก มีการตัดสินใจช้า มีความเชื่อยชาและตกลงใจง่าย จึงควรล็อกเสียงการขับรถในช่วงโถงที่มีการจราจร ห้ามสั่ง

๑.๒ เพศของผู้ขับชีว์ (Driver's Sex)

เพศของผู้ขับชีว์ เป็นอิกปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุการจราจร จากการศึกษาในสหรัฐอเมริกา เมื่อปี คศ.๑๙๖๘ พบว่า ผู้ขับชีว์ เพศชายมีจำนวนร้อยละ ๔๙ ของจำนวนผู้ขับชีว์ทั้งหมด โดยจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดจากผู้ขับชีว์ เพศชายมีจำนวนร้อยละ ๘๔ ของจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นทั้งหมด และพบว่าอัตราการเกิดอุบัติเหตุของผู้ขับชีว์ เพศชายสูงกว่าผู้ขับชีว์ เพศหญิงถึง ๑.๗ เท่า แต่หากชายและหญิงขับรถด้วยปริมาณเท่าๆ กัน จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดจากผู้ขับชีว์ เพศหญิงจะสูงกว่าจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดจากผู้ขับชีว์ เพศชาย (Pignataro 1973: 274)

ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ความสามารถในการตัดสินใจและปฏิริยาตอบสนองในการขับขี่ယวะบานของหุ้นส่วนไม่ตีเท่าขาย

๑.๓ การศึกษาของผู้ขับขี่ (Driver's Education)

จากการศึกษาอุบัติเหตุบนทางด่วนของประเทศไทย (North-South Freeway) พบว่า ที่น้นฐานการศึกษาของผู้ขับขี่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นทั้งหมด ร้อยละ ๗๕.๙ มาจากผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ ๗๖.๙ มาจากผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ ๔๗.๔ มาจากผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (Lein 1980: 11) จึงเห็นได้ว่าที่น้นฐานการศึกษาของผู้ขับขี่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุการจราจร แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าประเทศไทยเรามีได้มีการศึกษาร่วมรวมข้อมูลด้านการศึกษาของผู้ขับขี่ หังที่ได้แก้ไขบันทึกในต่างประเทศ

๑.๔ สภาพสุขภาพของผู้ขับขี่ (Medical Condition)

สภาพสุขภาพของผู้ขับขี่สามารถแบ่ง เป็นระบบต่าง ๆ ได้ดังนี้คือ

๑.๔.๑ ระบบสายตา ความสามารถในการมองเห็นของคนแต่ละคนไม่เหมือนกัน เปื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น การที่มีสุราหรือมีสายตาผิดปกติ เปื่องจากแสง ตาบอดสี สายตาลื้น เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า บุคคลที่มีสายตาผิดปกติต้าน Dynamic Acuity จะมีผลทำให้การตัดสินใจในการแข่งรถช้ากว่าคนที่มีสายตาปกติและบุคคลที่มีตาเพียงข้างเดียว จะมีผลทำให้อัตราความเร็วของรถที่รีบสวนเข้ามาติดไปจากความเป็นจริง ห้าให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย (ครรชิต ผิวนวลด ๒๕๒๔: ๑๐-๑๑)

๑.๔.๒ ระบบหู ระบบหูมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ หากระบบการได้ยินเสียงบกพร่องหรือผิดปกติไป ก็อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ แต่จากข้อมูลทางสถิติกลับพบว่า การเกิดอุบัติเหตุในผู้ขับขี่ที่มีระบบการได้ยินปกติ มีอัตราสูงกว่าผู้ขับขี่ที่มีระบบการได้ยินผิดปกติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ขับขี่ที่มีระบบการได้ยินผิดปกติ มีความระมัดระวังมากกว่าผู้ขับขี่ที่มีระบบการได้ยินปกติ

นอกเหนือไปจากรหบสายน้ำแล้ว ผู้ขับขี่ที่มีความผิดปกติของระบบหัวใจและเลือด ระบบสมองหรือมีโรคประจำตัว ได้แก่ โรคลมบ้าหมู โรคเบาหวาน ก็อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้หากเกิดอาการผิดปกติขึ้นระหว่างขับขี่ယวะบาน

๑.๔ ชัลกอขออลและยา (Alcohol and other Drugs)

จากรายงานผลทางสถิติพบว่า ชัลกอขออล ยานรดูนประสาทและยา เสพติด มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ โดยเฉพาะชัลกอขออลเป็นตัวการใหญ่ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง (ครรชิต ผิวนวลด ๒๕๒๔: ๙) และจากรายงานการศึกษาของ Washington State Department of Motor Vehicle ในปี ๑๙๖๘ พบว่า จำนวนหนึ่งในสองของอุบัติเหตุที่ร้ายแรงทั้งหมดเกิดขึ้นเนื่องจากชัลกอขออล (Pignataro 1973: 274) ถูกขึ้นของชัลกอขออลและยาจะมีผลต่อการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย ซึ่งจะมีผลทำให้ความสามารถในการตัดสินใจ การควบคุมปั๊บบวคายน แลบปฏิริยาตอบสนองต่างๆ ลดลง ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย จากการศึกษาระดับชัลกอขออลในเลือดของผู้ขับขี่ พบว่า จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเป็นภัยมากโดยตรงกับระดับชัลกอขออลที่สูงขึ้น (ประดิษฐ์ ศักดิ์ศรี และคณะ ๘๘๘๘: ๗๒)

นอกเหนือไปจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ขับขี่ทั้งกล่าวข้างต้นแล้ว อาชีพของผู้ขับขี่ และความรู้ความสามารถในการขับขี่ယวคายน ก็เป็นปัจจัยที่สมควรได้รับการพิจารณา โดยที่ว่าไปผู้ขับขี่ที่มีอาชีพเกี่ยวข้องกับการขับขี่จะเป็นกลุ่มอาชีพที่ประสบอุบัติเหตุสูง สุกและผู้ขับขี่ที่หักขับด้วยตนเองไม่ได้รับการอบรมดีก็ต้องบ่ำบุกไวร์ จะมีอัตราการเกิดอุบัติเหตุสูงกว่าผู้ขับขี่ที่ผ่านการฝึกหัดจากโรงเรียนสอนขับรถอยู่นั้น (Lein 1980: 11) ผู้ขับขี่ที่ต้องการจะต้องเป็นผู้รอบรู้ กญหนาย เกี่ยวกับการจราจรทางบก คำสั่ง เครื่องหมายและสัญญาณจราจร ตลอดจนวิธีขับรถที่ถูกต้องและมีความชำนาญเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ควรจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการทำงานของเครื่องยนต์บ้านพอดสมควร (ศราวุฒิ พันศิรยา ๒๕๒๘: ๗๐)

๒. รถ (Vehicle Factor)

ชนิด สภาพและลักษณะการใช้งานของรถ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ การจราจร จากการศึกษาของโซโลมอน (Solomon) เมื่อปี ศศ.๑๙๖๘ พบว่า อุบัติเหตุที่เกิดจากรถชนนั่งส่วนบุคคล มีอัตราการเกิดอุบัติเหตุสูงสุก ติดเป็นร้อยละ ๘๔.๘ ของจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในเวลากลางวัน ส่วนบุคคลนั่งส่วนบุคคล แลบร้อยละ ๘๐.๒ ของจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในเวลากลางคืน ส่วนบุคคลที่เกิดจากรถโดยสารประจำทางมีอัตราการเกิดอุบัติเหตุต่ำสุก ติดเป็นร้อยละ ๐.๘ และ ๐.๔ ของจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในเวลากลางวันและกลางคืน ตามลำดับ (Pignataro 1973: 275) สำหรับประเทศไทยที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุก ติดชนนั่งส่วนบุคคล (ครรชิต ผิวนวลด ๒๕๒๔: ๗๒) ส่วนอุบัติเหตุที่เกิดจากสภาพรถ ความไม่เข้มงวดหรือการลະเลยมาตรฐานการ

ตรวจสอบสภาพถนน การบรรทุกน้ำหนัก เกินพิภัติ การมีอุปกรณ์ประกลบรถ เช่น ไฟหน้าไฟท้าย ที่ไม่เหมาะสม ล้วนเป็นที่มาของอุบัติเหตุทั้งสิ้น (ยอคพล ธนาบริรูป ๒๕๙๔: ๗)

๓. ถนนและสภาพแวดล้อม (Road and Environment Factor)

สภาพถนนและสิ่งแวดล้อม เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ ถนนที่มีสภาพไม่ดี หรือได้รับการออกแบบทางเรขาคณิต (Geometric Design) ไม่ถูกต้อง เช่น รัศมีความโค้งน้อยไป จะทำให้ยากแก่การขับขี่และการควบคุมเบรกบดบาน ซึ่งจะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย นอกจากนี้ผู้คนวิสัยในการขับขี่รอบข้างไม่ว่าจะเป็นสภาพอากาศ สภาพการจราจร ล้วนมีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุทั้งสิ้น จากการศึกษาของรัฐนิวอร์ค เมื่อปี คศ. ๑๙๖๘ พบว่า จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดบนถนนทางตรงและทางโค้ง ติด เป็นร้อยละ ๔๔.๖ และ ๑๑.๔ ของจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นทั้งหมด ตามลำดับ และจากการศึกษาของ Lein (1980: 12-14) พบว่า ร้อยละ ๖๙.๔ ของจำนวนอุบัติเหตุทั้งหมด เกิดขึ้นขณะที่สภาพอากาศป่าหิ สำหรับค่าแทนงของอุบัติเหตุพบว่า อุบัติเหตุส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๔๔ เกิดขึ้นบริเวณด้านบน (Tall Plaza) นอกจากนี้ มูลุ วงศ์คำตี (๒๕๑๔: ๗๔) ยังพบว่า ค่าแทนงของอุบัติเหตุมีลักษณะเป็นแบบกระชาก (Clustered Pattern) มากกว่าแบบสุ่ม (Random Pattern) หรือแบบกระจาย (Dispersed Pattern) และการขับกลุ่มแบบกระชากจะปรากฏอย่างเห็นได้ชัดในบริเวณทางแยก ทางร่วม ทางโค้ง ทางศัตรู และบริเวณทางแยกต่างระดับ (Interchange) และจะค่อย ๆ กระชาบเบาบางลงไป เมื่อห่างไกลจากบริเวณดังกล่าว

ตอนที่ ๒ แนวทางการศึกษาอุบัติเหตุการจราจรทางบก

การศึกษาอุบัติเหตุการจราจรโดยทั่วไป แบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือการศึกษา รายละเอียดของอุบัติเหตุ (Individual Accidents) และการศึกษากลุ่มของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเป็นเล้นทางหรือเป็นพื้นที่ (Baker 1965: 377) การศึกษารายละเอียดของอุบัติเหตุเฉพาะราย สามารถแบ่งขั้นตอนของการศึกษาออกได้เป็น ๕ ขั้นตอน ดังนี้คือ

๑. การรายงานอุบัติเหตุ (Accident Reporting) เป็นการรายงานโดยย่อ เกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น ซึ่งควรมีรายละเอียดอย่างเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการศึกษาสาเหตุและการป้องกันแก้อุบัติเหตุการจราจร จึงควรประกอบด้วยค่าแทนงและพิเศษทางการเกิดอุบัติเหตุ วัน เวลาที่เกิดอุบัติเหตุ รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับผู้ขับขี่

ด ลักษณะนี้จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาและสังคมในเชิงลบ เช่น การลดลงของคุณภาพการศึกษา ความไม่สงบเรียบร้อยในชุมชน ฯลฯ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม

๒. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับอุบัติเหตุที่เลือกศึกษาเฉพาะ (Supplementary Data Collection) เช่น การถ่ายภาพ การวัดระยะต่างๆ การสอบถามเพิ่มเติมจากคนที่อยู่ในเหตุการณ์ หรืออยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุ

๓. การรายงานและการเก็บรวบรวมข้อมูลทางเทคนิค (Technical Data Preparation) เช่น การตรวจสอบสภาพถนนและยานพาหนะ การศึกษาสภาพอุบัติเหตุจากแผนที่ เป็นต้น

๔. การศึกษาลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ (Professional Reconstruction) เป็นการทำลายลักษณ์ที่เกิดขึ้นโดยพิจารณาจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมด

๕. การวิเคราะห์สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ (Cause Analysis) คือการวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของอุบัติเหตุ

ขั้นตอนการศึกษาทั้ง ๕ ขั้นตอนดังกล่าว ขั้นตอนที่ ๑, ๒ และ ๔ เป็นขั้นตอนที่คำนึงถึงการโดยวิศวกรรม ส่วนขั้นตอนที่ ๓ และ ๕ โดยที่ไม่จำกัดค่า เนินการโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ส่วนการศึกษาอุบัติเหตุเป็นเส้นทางหรือเป็นพื้นที่ มีขั้นตอนการศึกษา เช่น เติบโตของศึกษารายละเอียดของอุบัติเหตุ เผาไหม้ แต่จะมีลักษณะ เป็นการศึกษาอุบัติเหตุเป็นกลุ่ม เผาไหม้ เส้นทางหรือพื้นที่ที่ศึกษา

ระบบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุการจราจรทางบก

๑. ระบบข้อมูลอุบัติเหตุการจราจร

ข้อมูลอุบัติเหตุมีความสำคัญอย่างมากสำหรับการศึกษา เติบโตของอุบัติเหตุการจราจรทางบก ข้อมูลอุบัติเหตุจะช่วยให้เห็นถึงความซับซ้อนของอุบัติเหตุที่เป็นอยู่ ช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เติบโตของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น ข้อมูลอุบัติเหตุที่สมบูรณ์จะช่วยให้การศึกษา เติบโตของอุบัติเหตุ สามารถทำได้อย่างครอบคลุม มีความละเอียด ถูกต้องและเชื่อถือได้ นำไปสู่การพิจารณาตัดสินใจ เพื่อหมายมาตรการป้องกันและปรับปรุงแก้ไขอุบัติเหตุการจราจรทางบก ทั้งทางด้านการให้การศึกษา การปรับปรุงแก้ไขทางวิศวกรรม และการควบคุมบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูลอุบัติเหตุการจราจร มีจุดมุ่งหมาย ๕ ประการ ดังนี้คือ

๑. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับอุบัติเหตุ ซึ่ง เป็นต้นเหตุแห่งความสูญเสีย ทั้งต่อปีวิตและทรัพย์สิน
๒. เพื่อชี้ให้เห็นว่า อุบัติเหตุการจราจรที่เกิดขึ้นนั้น ก่อให้เกิดปัญหาแก่ใคร ที่ไหน และเมื่อไร
๓. เพื่อหาสาเหตุหรือความบกพร่องที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ
๔. เพื่อใช้ประเป็นผลการดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขอุบัติเหตุ
๕. เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอแนะการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นต่อไป

การรายงานอุบัติเหตุ เป็นขั้นตอนหนึ่งของการเก็บรวบรวมข้อมูลอุบัติเหตุ ข้อมูลที่บันทึกลงในรายงานอุบัติเหตุ จึงควรเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและมีรายละเอียดอย่างเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ทางด้านสถิติและวิศวกรรม รายงานอุบัติเหตุจึงควรประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

๖. คำแนะนำและทิศทางการเดินทางตามลำดับการเกิดอุบัติเหตุของယวนทุกคนที่เกี่ยวข้อง
๗. วัน เดือน ปี และเวลาที่เกิดอุบัติเหตุ
๘. ลักษณะของอุบัติเหตุโดยทั่วไปและลักษณะการชนหรือรวมกับสิ่งของอื่นที่เกิดอุบัติเหตุ
๙. รายละเอียดการกระทำที่เกิดขึ้นกับที่ทันใดของผู้ซึ่งได้รับความเสียหาย
๑๐. ที่ศูนย์รักษาและสภาพดูแลของผู้ที่ได้รับความเสียหาย
๑๑. ชนิดของเครื่องควบคุมการจราจรที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ
๑๒. รายละเอียดความรุนแรงของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น

ข้อมูลจากรายงานอุบัติเหตุ จึง เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่บุคลากรหรือน่วยงานที่อยู่ในข่ายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและการลดอุบัติเหตุ ทั้งทางด้านการบริหารและการวางแผนนโยบาย ด้านการควบคุมจราจรตามกฎหมาย ด้านวิศวกรรมการจราจร ด้านการศึกษา ด้านการออกกฎหมาย ด้านการออกใบอนุญาตแก่ผู้ซึ่งได้รับบาดเจ็บ ด้านการตรวจสอบสภาพรถ และอื่น ๆ

สภาพความปลอดภัยแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (The National Safety Council) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากข้อมูลอุบัติเหตุการจราจร ดังนี้คือ

๑. ช่วยให้เห็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้ขับขี่ ซึ่งจะต้องได้รับการแก้ไขโดยหน่วยงานที่มีอำนาจที่จัดการ เกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขับขี่ การให้การศึกษา และการควบคุมบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย

๒. ช่วยให้นักการศึกษาได้พัฒนาโครงการให้การศึกษาแก่ผู้ขับขี่ และการให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ขับขี่ เกี่ยวกับสาเหตุและการป้องกันอุบัติเหตุ

๓. ช่วยให้ทราบถึงคำแนะนำที่เกิดอุบัติเหตุสูงหรือคำแนะนำที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นอย่างรุนแรง เพื่อจะได้ทำการแก้ไขโดยวิศวกรต่อไป

๔. ช่วยให้ทราบถึงความบกพร่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพถนน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบถนน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้น

๕. ช่วยให้เห็นขอบเขตของปัญหาอุบัติเหตุ ซึ่งเจ้าหน้าที่ควรตรวจสอบจนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง จะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีใช้กฎหมายบังคับ

๖. ช่วยให้นักกฎหมายและผู้เกี่ยวข้อง ได้ใช้ประโยชน์ในการออกแบบกฎหมาย เกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน

๗. ช่วยให้เห็นขอบเขตของปัญหาอุบัติเหตุการจราจร ที่ควรได้รับการศึกษาวิจัย ทั้งส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ขับขี่ รถ ถนนและสภาพแวดล้อม รวมถึงการควบคุมการจราจร

๘. ข้อมูลอุบัติเหตุจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาหมายการบังคับ อุบัติเหตุที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพ

จากเอกสารเผยแพร่ของสถาบันการจราจรของมหาวิทยาลัยนอร์ทเวลฟ์เรเว่น (Traffic Institute of Northwestern University) ได้กล่าวถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลอุบัติเหตุ ดังนี้คือ

๑. หน่วยงานด้านกฎหมาย ทั้งเจ้าหน้าที่ด่ารวจและนักกฎหมาย
๒. หน่วยงานด้านการศึกษา
๓. หน่วยงานด้านสื่อสารมวลชน
๔. หน่วยงานด้านการจดทะเบียนยานพาหนะและการออกใบอนุญาตขับขี่
๕. หน่วยงานด้านวิศวกรรมทั้งด้านวิศวกรรมการจราจร และการออกแบบถนนหนทาง
๖. หน่วยงานด้านการออกแบบยานพาหนะ
๗. หน่วยงานด้านการตรวจสอบสภาพยานพาหนะ
๘. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบประมาณการบังคับแก้ไขอุบัติเหตุ

หน่วยงานดังกล่าวข้างต้น เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้ข้อมูลอุบัติเหตุ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม ได้แก่ หน่วยงานด้านการแพทย์ และหน่วยงานด้านการประกันภัยรดยนต์ เป็นต้น

๔. การวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุการจราจรทางบก

การวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุการจราจร แบ่งออกได้เป็น ๒ สักษณะคือ การวิเคราะห์ทางสถิติ (Statistical Analysis) และการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของอุบัติเหตุ (Cause Analysis)

๑. การวิเคราะห์ทางสถิติ เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับอุบัติเหตุโดยทั่วไปเพื่อให้เข้าใจสภาวะอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องราวของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในพื้นที่หรือบนเส้นทาง โดยการศึกษาจากตัวแปรต่าง ๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับการเป็นสาเหตุหรือการเกิดอุบัติเหตุแล้ว นำมาจัดสร้างความสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น การวิเคราะห์ทางสถิติโดยทั่วไปจะศึกษาครอบคลุมถึงปัจจัยที่อาจเกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ ดังนี้คือ

๑.๑ การวิเคราะห์เกี่ยวกับผู้ขับขี่ ผู้โดยสาร และคนเดินเท้า (Driver and Pedestrian) ได้แก่

๑.๑.๑ จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามกลุ่มอายุของผู้ขับขี่ ผู้โดยสาร และคนเดินเท้า

๑.๑.๒ จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามกลุ่มอาชีพของผู้ขับขี่

๑.๑.๓ จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามความรู้ความสามารถสามารถของผู้ขับขี่

๑.๑.๔ จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามผลทดสอบสภาพร่างกายของผู้ขับขี่

๑.๒ การวิเคราะห์เกี่ยวกับรถ (Vehicle) ได้แก่

๑.๒.๑ จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามชนิดของรถ

๑.๒.๒ จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามลักษณะการจราจร (Traffic Characteristics) ของรถ

๑.๒.๓ จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามความรุนแรงและความเสียหายของรถ

๑.๒.๔ จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามความรุนแรงและค่าແහນ์ที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บเนื่องจากสัมพันธ์กับรถ

๑.๓ การวิเคราะห์เกี่ยวกับถนนและสภาพแวดล้อม (Road and Environment)

๑.๓.๑ จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามลักษณะทางประเทททางชนิดพิเศษ

๑.๓.๒ จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามความรุนแรงของอุบัติเหตุเนื่องจากลักษณะและสภาพของทาง

๑.๓.๓ จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามที่คนวิ่ง

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาอุบัติเหตุตาม เดือน วันและเวลาที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอุบัติเหตุเด่นชัดขึ้น

๒. การวิเคราะห์หาสาเหตุและค่าແහນ์ที่แท้จริงของอุบัติเหตุ เป็นการวิเคราะห์ทางด้านวิศวกรรมโดยเฉพาะ เพื่อศึกษาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุบนเส้นทางต่าง ๆ เป็นกลุ่ม หรือลักษณะลงในที่สิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงค่าແහນ์ที่เกิดอุบัติเหตุ รายละเอียดของอุบัติเหตุและลักษณะการชนของอุบัติเหตุ เพื่อให้ทราบสาเหตุของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง รวมถึงการจัดลำดับการบันทึกและแก้ไขที่จะต้องดำเนินการเพื่อลดอุบัติเหตุค่าย การวิเคราะห์หาสาเหตุของอุบัติเหตุมีแนวทางคำแนะนำการตั้งต่อไปนี้

๒.๑ การวิเคราะห์ค่าແහන์ของอุบัติเหตุ เป็นการศึกษาค่าແහන์ที่เกิดอุบัติเหตุโดยใช้แผนที่ (Accident Spot Maps) และคงค่าແහන์ที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นสูง โดยทั่วไปจะใช้เข็มหมุดหรือเครื่องหมายที่มีสีสรรต่าง ๆ กัน และคงลงบนแผนที่ตามค่าແහන์ที่เกิดอุบัติเหตุ การจัดทำแผนที่นี้ควรจะต้องทันสมัยอยู่เสมอโดยปรับปรุงข้อมูลในทันทีที่ได้รับรายงานเพิ่มเติม โดยใช้รูปแบบขนาด และสีที่ต่างกันแสดงความแตกต่างกันของชนิดของอุบัติเหตุและความรุนแรงของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น โดยปกติแผนที่อุบัติเหตุจะแสดงอุบัติเหตุเป็นรายปี ลำดับแผนที่ในเมืองจะใช้มาตราส่วนขนาด ๑: ๑๐,๐๐๐ ถึง ๑: ๕๐,๐๐๐ โดยแสดงข้อมูลด้วย สีที่ต่างกัน เมืองจะใช้มาตราส่วนขนาด ๑: ๕๐,๐๐๐ ถึง ๑: ๖๐,๐๐๐ สีที่ต่างกันแสดงความรุนแรงของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับคนเดิน เดิน แผนที่แสดงอุบัติเหตุที่เกิด เวลา กลางคืน แผนที่แสดงอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็ก แผนที่แสดงอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับระดับอัลกออลของผู้ขับขี่ เป็นต้น เป็นการใช้แผนที่อุบัติเหตุเพื่อแสดงลักษณะ

ชนิดและความรุนแรงของอุบัติเหตุตามคำแนะนำที่เกิดอุบัติเหตุ

แผนที่อุบัติเหตุ เป็นประโยชน์ในการพิจารณาหารือการปรับปรุงแก้ไข อุบัติเหตุทางค้านวิศวกรรมที่ได้ผลมากที่สุด เช่น ช่วยในการวางแผนการใช้กฎหมายควบคุมใน บริเวณต่าง ๆ ตามลักษณะอุบัติเหตุ และใช้ประกอบการพิจารณา เกี่ยวกับความต้องการการติดตั้ง ไฟฟ้าแสงสว่างในบริเวณต่าง ๆ เป็นต้น

๒.๒ การวิเคราะห์อุบัติเหตุตามลักษณะการชนโดยใช้ Collision

Diagram เป็นการศึกษาฐานแบบของอุบัติเหตุ (Accident Patterns) ตามลักษณะการชน (Collision Type) มักใช้แสดงอุบัติเหตุบนริเวณทางแยก ซึ่งเป็นคำแนะนำที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นอยู่ โดยใช้รูปสเก็ตช์ (Sketch) และคงทิศทาง ลักษณะการซับซ้อน ลักษณะการชน สภาพแสงสว่าง สภาพผิวนอก สภาพอากาศ ความรุนแรงของอุบัติเหตุ และวันเวลาที่เกิดเหตุโดยใช้เครื่องหมาย ลูกศรแทนทางเดิน (Path) ของยานพาหนะและคนเดินเท้าที่เกี่ยวข้องในอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น การใช้ เครื่องหมายนั้นจะใช้เส้นที่บ่งบอกยานพาหนะและใช้เส้นประแทนคนเดินเท้า รูปที่ ๙ แสดง Collision Diagram ที่บ่งบอกทางแยกบนลูกศรอันหนึ่งจะแทนอุบัติเหตุแต่ละครั้งโดยแสดงรัน เวลาที่เกิดเหตุบนลูกศร

การศึกษาอุบัติเหตุโดยใช้ Collision Diagram เป็นวิธีหนึ่งที่ จะนำไปสู่การกำหนดมาตรการปรับปรุงแก้ไขอุบัติเหตุอย่างถูกต้องและได้ผล ทั้งยังใช้เพื่อศึกษา เปรียบเทียบลักษณะของอุบัติเหตุที่เกิดในคำแนะนำ เทียบกันด้วย

๒.๓ การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพโดยใช้ Condition Diagram

Condition Diagram เป็นรูปที่เขียนขึ้นตามมาตราร่วมโดยแสดงลักษณะสำคัญต่าง ๆ ทาง กายภาพ (Physical Condition) ของคำแนะนำที่จะใช้ศึกษาอุบัติเหตุ ดังแสดงในรูปที่ ๒ ซึ่ง เป็นคำแนะนำที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นสูงและจะแสดงถึงลักษณะสำคัญต่าง ๆ ทางกายภาพที่มีผลต่อการ เคลื่อนที่ของการจราจรที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ได้แก่ เส้นของถนน ความกว้างของถนน ไหล่ทาง ทางเดิน ช่องจราจร สีสันความสวยงามทางของผู้ขับขี่ ป้ายจราจรต่าง ๆ ชนิดผิวทาง ความชื้นและ สภาพผิวนอก คำแนะนำการติดตั้งไฟถนน เป็นต้น

Condition Diagram ช่วยแสดงให้เห็นรูปแบบของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น ในคำแนะนำ เทียบกันได้อย่างเด่นชัดยิ่งขึ้น

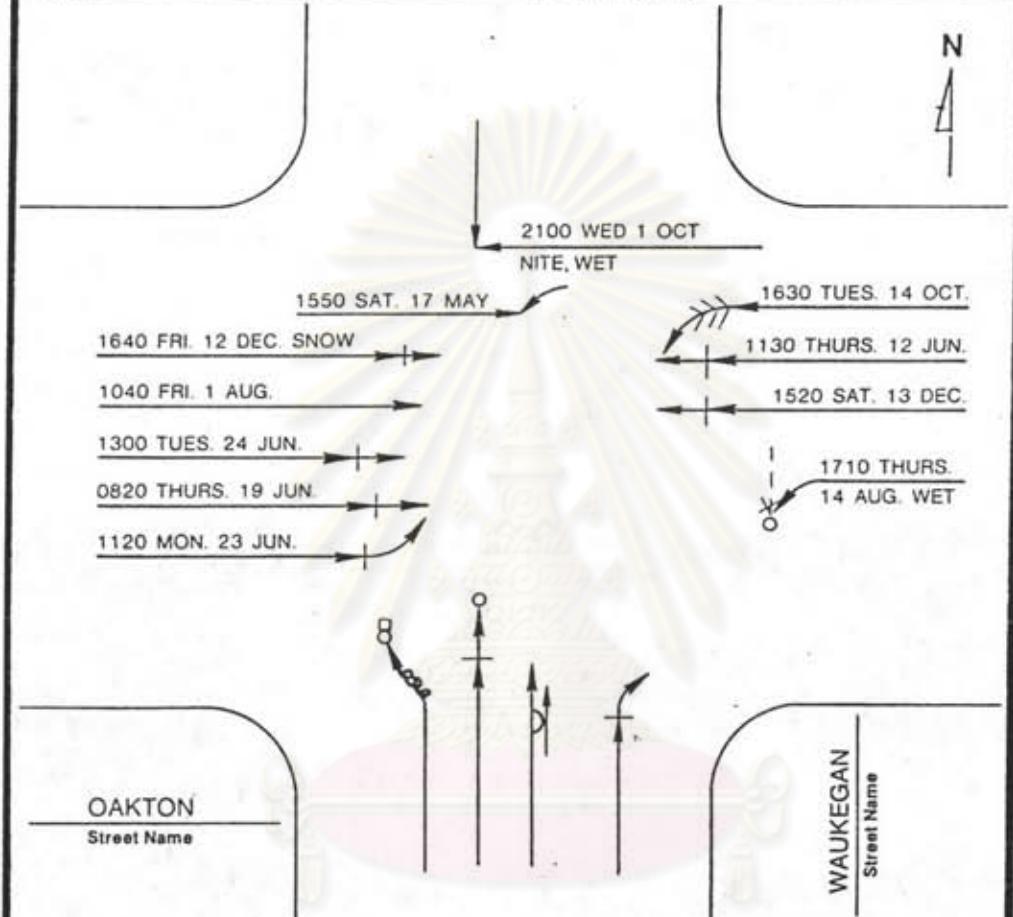

COLLISION DIAGRAM

INTERSECTION Oakton AND Waukegan

PERIOD 1 Year FROM 1 Jan 75 TO 31 Dec 75

CITY _____ PREPARED BY _____

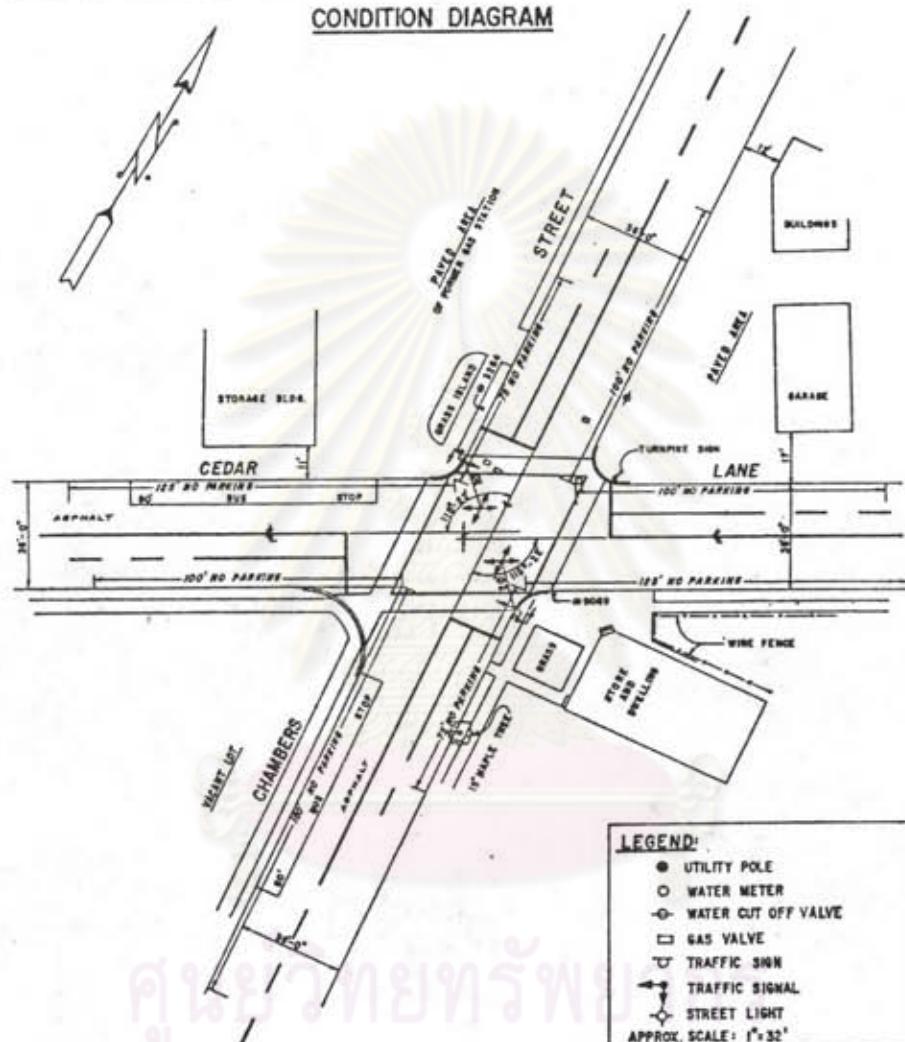
NUMBER OF ACCIDENTS	SYMBOLS	TYPES OF COLLISIONS	SHOW FOR EACH ACCIDENT
			1. TIME, DAY, DATE
<u>12</u> PROPERTY DAMAGE ONLY	→—→ MOVING VEHICLE ←—→ BACKING VEHICLE ←— NON-INVOLVED VEHICLE — PEDESTRIAN — PARKED VEHICLE	REAR END HEAD ON SIDE SWIPE OUT OF CONTROL LEFT TURN RIGHT ANGLE	2. WEATHER AND ROAD SURFACE — IF UNUSUAL CONDITION EXISTED
<u>3</u> INJURY OR FATAL	□ FIXED OBJECT ● FATAL ACCIDENT ○ INJURY ACCIDENT		3. NITE — IF BETWEEN DUSK AND DAWN
<u>15</u> TOTAL ACCIDENTS			

รูปที่ ๙ แสดงการใช้เครื่องหมายใน Collision Diagram ที่ทางแยก

DEPARTMENT OF TRAFFIC ENGINEERING
CITY HALL, ANYTOWN

LOCATION CHAMBERS ST & CEDAR LANE
DATE COMPILED APRIL 25, 1952
DATES REVISED JUNE 16, 1956, JUNE 4, 1958

CONDITION DIAGRAM

รูปที่ ๒ แสดงการใช้เครื่องหมายใน Condition Diagram ที่ทางแยก

CODING OF ROAD USER MOVEMENTS

PEDESTRIAN OR CYCLIST IN THIS CLASS	PEDAL CYCLIST	INTERSECTION VEHICLE FROM THE OPPOSITE	INTERSECTION VEHICLE FROM ONE STREET	MANOEUVRING	ON PATH	OVERTAKING	CORNERING	OFF PATH	PASSENGER AND MISCELLANEOUS
REAR SIDE C1	STRIKE FROM BEHIND 11	CROSS TRAFFIC 21	RIGHT AGAINST 31	U TURN 41	REAR END (END BLOCK) 51	REAR ON 61	OFF CARRIAGeway, RIGHT HAND 71	OFF CARRIAGeway TO LEFT 81	SELL IN / FROM VEHICLE 91
DROPPING 82	ENTERING 121	RELATIVE APPROACH 22	RIGHT TURN SIDE STEPS 32	LEAVING PARKING 42	PARKED 52	OUT OF CONTROL 62	OFF, RIGHT HAND INTO FIXED OBJECT 72	LEFT OFF CARRIAGeway INTO FIXED OBJECT 82	SPACE OUTLET OR CARRIAGeway 92
FULL SIZE 63	CAR TURNING RIGHT AGAINST 13	MOVING 23	RIGHT SIDE 33	PARKING 43	DOUBLE PARKED 53	SIDE SLOPE OR CUTTING IN 63	OFF CARRIAGeway, LEFT HAND 73	OFF CARRIAGeway TO RIGHT 83	LOAD ON MOBILE STOCK VEHICLE 93
PLATEAU, HORSEBOX, Lorry, STANDING OR CARRIAGeway 94	CAR DOOR 14	RIGHT REAR 24	LEFT TURN SIDE STEPS 34	MOVING 44	ACCEPT OR BREAK DOWN 54	PULLING OUT 64	OFF, LEFT HAND INTO FIXED OBJECT 74	KNOCK OFF CARRIAGeway INTO FIXED OBJECT 84	STRUCK TRAIN 94
WALKING WITH TRAFFIC 95	CONVERGING OR OUT OF CONTROL 15	RIGHT FAR 25	- LEFT REAR 35	LOADING BAG OR LAGE 45	PERPENDICULAR TO CARRIAGeway 55	CUTTING IN (WITH CROSS TRAFFIC) 65	HEAD ON (END BLOCK) 75	PARKED CAR OR BAG 85	
RACING TRAFFIC 96	CUT OFF TURNING RIGHT AGAINST 16	TWO TURNING 26	HEAD ON AT INTERSECTION 36	REVERSING 46	TRAFFIC ISLAND 56	SIDE SLOPE PASSING ON LEFT 66	OUT OF CONTROL OR CARRIAGeway 76	OUT OF CONTROL OR CARRIAGeway 86	OTHER 96
L OR R TURNING VEHICLE 97	PARKED CAR OR OBSTACLE 17	LEFT REAR 27	REAR END AT INTERSECTION 37	PARKING VEHICLE SIGHT 47	TEMPORARY OBSTRUCTION 57		CORNERING, HEAD ON 77		STRUCK RAILWAY SIGHT IN FRONT 87
ON FOOTPATH 98	REAR END OR OVERTAKEING A CAR 18	LEFT FAR 28	ALL TURN TURNING OR INITIATING 38	REVERSING INTO FIXED OBJECT 48	ARMED 58		STRIKE ENHANCEMENT 68	HEAD ON AT RAIL CROSSING 78	NOT KNOWN 88
STRUCK PEDESTRIAN 99	EXCUSE OTHER (INCLUDING TRAIN) 19	ENTERING TRAFFIC TRAIN INVOLVED 29	VEHICLE TURNING TRAIN INVOLVED 39		REAR END - TRAIN INVOLVED 49	TRAIN OVERCOMING/ OVERTHROWN 59	OFF CARRIAGeway AT INTERSECTION 79	HEAD ON WITH TRAIN 89	STRUCK WHILE BOARDING OR ALIGHTING 99

* ROAD USER MOVEMENT SYMBOLS ARE CLASSIFIED BASED ON THE DIRECTION INDICATED ALONG THE TOP OF THE ROAD AND TYPE OF THE DYNAMIC/STATIC INFORMATION.
 ** THE CLASSIFICATION SYMBOL SHOULD BE ASSOCIATED WITH THE DYNAMIC INFORMATION PROVIDED BY THE SYMBOLS DURING THE INITIAL ENCOUNTER. IT SHOULD NOT REFLECT THE STATE OF THE ENCOUNTER AT THE TIME OF THE INCIDENT.
 *** THE SYMBOLS ARE FOR USE IN RECORDING VEHICLES WHICH ARE NOT RETRACTABLE. IF A RETRACTABLE VEHICLE HAS BEEN TURNED BACKwards TO AN END, THE SYMBOLS THAT SHOULD BE USED ARE THE END-ON SYMBOLS.
 **** THE SYMBOL SHOULD BE USED TO RECORD A SITUATION IN WHICH A VEHICLE IS TURNED BACKWARDS.
 ***** THE SYMBOL SHOULD BE USED ONLY AS INDICATIONS OF UNUSUAL SITUATIONS.

๒.๔ การวิเคราะห์อุบัติเหตุตามลักษณะการชนโดยใช้ Coding of Road User Movement (CRUM) ของประเทศไทย เนื่องจากเป็นการศึกษาอุบัติเหตุตามลักษณะการชนแบบต่างๆ โดยแบ่งลักษณะของอุบัติเหตุตามลักษณะการชนออกเป็น ๙๐ แบบ ดังแสดงในรูปที่ ๗ การให้รหัสลักษณะการชนโดยวิธีการนี้ จะช่วยให้ง่ายในการวิเคราะห์อุบัติเหตุด้วยคอมพิวเตอร์ซึ่งเมื่อนำจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นทั้งหมดมาทำ การวิเคราะห์ตามลักษณะการชนของ CRUM และจะสามารถแยกแยะลักษณะการชนแต่ละแบบได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้สะดวกในการที่จะเป็นแนวทางในการหาวิธีการปรับปรุงแก้ไขอุบัติเหตุทางด้านวิศวกรรม

ตอนที่ ๗ การศึกษาภัยการแก้ปัญหาอุบัติเหตุการจราจร

ปัจจับส่าคัญที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุการจราจรคือ ผู้ใช้ทาง ในที่นี้หมายถึง ผู้ขับขี่ คนเดินถนนและคนโดยสาร ประมาณได้ว่าร้อยละ ๘๐ ของอุบัติเหตุบนถนนที่เกิดขึ้นเกิดจากการกระทำที่ผิดพลาดของผู้ใช้ทาง (Pignataro 1973: 274) เมื่อจากผู้ใช้ทางขาดความรู้ในเรื่องกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนน ขาดความรู้ความสามารถในการขับขี่บนพานพาหนะและการเดินเท้า ขาดความรับผิดชอบและขาดความรยาบทในการใช้รถใช้ถนนที่ดี รวมถึงการมีสภาพร่างกายและจิตใจไม่ป่วย

วิจิตรา บุญยิโภตระ และคณะ (มปป: ๖๗-๖๙) ได้ศึกษาความรู้ความสามารถของผู้ใช้ทางพบว่า ความรู้ความสามารถของผู้ใช้ทางอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ผู้ใช้ทางไม่ว่าจะเป็นผู้ขับขี่ คนเดินถนนหรือคนโดยสาร ขาดความรู้และความรับผิดชอบในการใช้ทาง สาเหตุสำคัญน่าจะสืบเนื่องมาจากปัญหาการให้การศึกษาด้านการใช้รถใช้ถนนดังต่อไปนี้

๑. ในปัจจุบันการให้การศึกษาในการใช้ทางอย่างปลอดภัยและถูกต้องตามกฎหมาย แก่นักเรียน มิลิต นักศึกษา ยังไม่เพียงพอและต่ำ เนื่อง หมายความกับวิธีการให้การศึกษานี้หมายรวมถึง วิธีการ เดินถนนอย่างถูกต้อง วิธีการใช้รถโดยสาร ตลอดจนวิธีการขับรถที่ดีและมีมารยาท ดังจะเห็นได้ว่าการกำหนดหลักสูตรเกี่ยวกับเรื่องนี้ในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาทุกรายการต้นยังไม่ได้เน้นไว้ให้ชัดเจน คงไม่ก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติเท่าที่ควร

๒. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ เพื่อให้ความรู้ใน การใช้ทางแก่ประชาชนทั้งในด้าน การเดินถนน และวิธีการขับรถ ก็ยังขาดประสิทธิภาพ และไม่มีหน่วยงานที่

รับผิดชอบโดยตรง ส่วนใหญ่เป็นการเผยแพร่ความรู้เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าจาก การสอบถามผู้ชั้นปีรุ่นบรรทุกและรถโดยสาร จำนวน ๘๐๙ คน จากที่บัวเบศใน โครงการประเมินผลวันธรรมรงค์ เพื่อม้องกันอุบัติเหตุระหว่าง ๙ - ๑๔ เมษายน ๒๕๖๒ พบว่ามีเพียงร้อยละ ๗๐ ที่ฝึกหัดและรู้เรื่องเกี่ยวกับรถโดยสารในโรงเรียน ลอนขับรถชนต์ อีกร้อยละ ๓๐ ฝึกหัดด้วยตนเองหรือหัดจาก เพื่อนหรือญาติ จึงทำให้ ผู้ชั้นปีรุ่นในปัจจุบันเป็นผู้ชั้นปีรุ่นได้สามารถขับเคลื่อนรถชนต์ แต่รถไม่เป็นไป สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น เช่น การควบคุมรถ เมื่อยางระเบิด และหา ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อบังคับการจราจร

๓. ขาดแผนงานการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ทางที่มีอุบัติเหตุและมีประสิทธิภาพ มีการ คำแนะนำการอยู่บ้านทั้งในหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน แต่เป็นการคำแนะนำการ ที่มาจากการสูญเสียของผู้ปฏิบัติงานเท่านั้น ยังไม่มีแผนงานที่แน่นอนและยังไม่มี การจัดสรรงบประมาณให้อบาย่างจริงจัง เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ ประสบการณ์ ในวิทยาการใหม่ ๆ ที่จะทำการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ทาง ๔. โรงเรียนลอนขับรถชนต์ที่มีอยู่ ส่วนใหญ่บังขาด้วยภาพและมาตรฐานที่จะทำการ ฝึกอบรมประชาชนให้เป็นผู้ชั้นปีรุ่นต์ที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขอุบัติเหตุการจราจรด้านการศึกษา

๑. ทบทวนและปรับปรุงหลักสูตร เกี่ยวกับความรู้ในการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องและ ปลอดภัยหรือจัดให้มีหลักสูตร เกี่ยวกับเรื่องนี้ในสถานศึกษาทุกระดับ จัดให้มีการ สอนอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่องและจริงจัง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียน มีสิต นักศึกษา มีความรู้ความสามารถในการป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุบนถนน สามารถช่วยเหลือ ผู้อื่นที่ประสบอุบัติเหตุ และสามารถถ่ายทอดความรู้ในการใช้รถใช้ถนนอย่าง ปลอดภัยให้กับผู้อื่นได้
๒. จัดให้มีแผนการให้การศึกษา ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่วิธีการใช้รถใช้ถนน อย่างถูกต้องและปลอดภัยให้กับประชาชนทุกระดับชั้น โดยผ่านทางสื่อสารมวลชน สาขาต่าง ๆ การปฏิบัติความแผนนี้ควรจะต้องคำ เป็นการไปอย่างต่อเนื่องและ จริงจัง
๓. จัดให้มีการรณรงค์ต่อต้านอุบัติเหตุการจราจรทางบกทั่วประเทศเป็นระบบ ๆ เพื่อ

- มุ่งเน้นให้ประชาชนได้ทราบถึงอันตรายและความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ รวมทั้งแนะนำวิธีการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องและปลอดภัย
๔. ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการรณรงค์ต่อต้านอุบัติเหตุบนถนนให้มากยิ่งขึ้น
 ๕. ปรับปรุงโรงเรียนสอนขับรถบันด์ หรือจัดให้มีโรงเรียนสอนขับรถบันด์ที่ได้มาตรฐาน เพื่อผลิตนักขับรถที่ดี ขับรถเป็น รู้กฎหมายจราจร มีความรับผิดชอบต่อสังคม และควรให้มีคณะกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุบนถนน และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนี้ ท่านๆที่ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการในการควบคุม มาตรฐานของโรงเรียนสอนขับรถบันด์
 ๖. จัดทำโครงการระบายความในทางการให้การศึกษาด้านการใช้รถใช้ถนนแก่ประชาชน ทุกระดับ การคำนวณการของโครงการนี้ ควรจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่องและจริงจังมีการประสานงานการปฏิบัติจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบทางด้านนี้ ทั้งจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย